

ELŐFIZETESI ÁR:

Évesre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

HETENKENT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vál-
lalat irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ AKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Polgármesteri jelentés az 1906. évről.

Beterjeszve Debreczen sz. kir. város 1907 szeptember hónap 27-ikén tar-
tott rendes közgyűléséhez.

(Folytatás.)

Baross	utcán	...	57·20	m ³
Magoss	"	...	20·25	"
Zápolya	"	...	10·04	"
Burgundia	"	...	48·18	"
Pacsirta	"	...	74·20	"
Bercsényi	"	...	47·70	"
Ötmalom	"	...	19·38	"
Színház udvarán	336·74	"
Baross	utcán	...	140·64	"
Monostor	"	...	70·70	"
Apaffy	"	...	156·16	"
Sámson	"	...	77·66	"
Virág	"	...	151·20	"
Móricz-telep	323·25	"

Öcskatéglajáró összesen 5266·38 m³ területen.

Éktéglaburkotat készült és javítottatott:

Csapó	utcán	...	46·97	m ³
Rákóczi	"	...	12·43	"
Leány	"	...	4·75	"
Szappanos	"	...	6·30	"
Csonka	"	...	26·11	"
Kölcsey	"	...	10·40	"
Péterfia	"	...	32·40	"
Eötvös	"	...	26·70	"
Nagy Sándor	"	...	5·25	"
Egyháztér	26·48	"
Darabos	"	...	9·44	"
Kasza	"	...	3·50	"
Bethlen	"	...	8·76	"
Honvéd	"	...	16·32	"
Reáliskola	"	...	2—	"
Hatvan	"	...	59·76	"
Jókai	"	...	44·90	"
Cserepes	"	...	26·20	"
Zúgó	"	...	18—	"
Zsák	"	...	46·66	"
Tizenháromv.	"	...	21·87	"
Csók	"	...	7·25	"
József kir. h.	"	...	21·60	"
Kápolnási	"	...	6—	"
Simonffy	"	...	33·60	"
Sziv	"	...	28—	"
Arany János	"	...	18—	"
Török Bálint	"	...	71·45	"
Boldogfalvi	"	...	69·25	"

Erzsébet	utcán	...	71—	"
Késes	"	...	86·55	"
Külsővásártér	"	...	63·52	"
Petőfi-tér	3—	"
Vágóhidnál	35·45	"
Bábaképzőnél	48·58	"
Vigkedvü M. utcán	12—	"
Szent-Anna	"	...	4—	"
Barna	"	...	5·20	"
Zápolya	"	...	4·94	"
Burgundia	"	...	7·92	"
Pacsirta	"	...	25·52	"
Bercsényi	"	...	33·40	"
Ötmalom	"	...	5·10	"
Színház-udvar	240·67	"
Berek	utcán	...	21·54	"
Lorántffy	"	...	4·50	"
Kandia	"	...	16·65	"
Városház	"	...	21—	"
Hadházi	"	...	28—	"
Apaffy	"	...	34·50	"
Árpád-tér	30·20	"
Varga-utcán	17·40	"
Móricz-telep	17·50	"

Éktégla összesen 1488·54 m³ területen.

Klinkertéglajárda új téglából:

Péterfia	utcán	...	148·80	m ³
Reáliskola	"	...	55·25	"
Hatvan	"	...	237·63	"
József kir. h.	"	...	96·28	"
Vörösmarty	"	...	20·70	"
Barna	"	...	20·88	"
Deák Ferenc	"	...	74·45	"
Szent-Anna	"	...	20·55	"
Virág	"	...	22·20	"
Móricz-telep	"	...	26·90	"

Új klingerjáró összesen 723·61 m³ területen.

Klingertéglajáró készült ócska téglából:

Péterfia	utcán	...	314·66	m ³
Egyháztér	50·69	"
Bethlen	"	...	13·40	"
Reáliskola	"	...	97·50	"
Hatvan	"	...	185·67	"
Csók	"	...	24—	"
József kir. h.	"	...	132·28	"
Barna	"	...	60—	"
Degenfeld-tér	30—	"

A városi számadások állása.

A pénztárakat a városi tanács a törvényben és szabályzatban előírt módon megvizsgálta és a vizsgálatot a záradékkal ellátta. A vizsgálati jegyzőkönyvek szerint a pénztárakban példás rendet találtunk. A hitelek, előlegek el lettek számolva és örömmel jelenthetem, hogy e tekintetben a legnagyobb pontosságot és lelkiismereteséget tapasztaltam.

A fentebbi rovatokban kivonatossan bemutatom a házi- és alapítványi pénztárak 1906. évi bevételeinek és kiadásainak zárószámadását, továbbá a város faforgalmi, körkemencei üzemét, a ménes és tenyészgulya állását, az igás jószágok és lovak által elfogyasztott zab- és szénamennyiséget, a külön kezelésben álló nyomda és világitási vállalat üzemeredményét és egyáltalában mind azt, ami a város gazdasági háztartásával szoros összefüggésben van.

Általában mondhatom, hogy minden kedvező alkalmat felhasználtunk a közjövödelmek fokozására és vezérelvünk volt a takarékoság, természetesen csak ott, ahol az nem történt a haladás rovására. A közjövödelmek fokozását azonban a magam részéről a Hortobágy-puszta okszerű kihasználásától várom. Ez a kérdés igen fontos és éppen azért óhajtható volna, ha az a város és jószágirtó közönség békés egyezésével oldatnék meg. A hasznosítás eszméjével az idevonatkozó közgyűlési megbízások szemmeltartásával a városi tanács komolyan foglalkozik és a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság is serényen keresi a megoldás módozatait. Reményilem, mert bizom a Tekintetes törvényhatósági bizottsági tagokban, hogy ezen, a város fejlődésére kiszámíthatatlan erkölcsi és anyagi hasznot hozó kérdésben a városi Tanácsot támogatni fogja. A mostani állapotok ugyanis sem a modern mezőgazdasági elveknek nem felelnek meg, de másrészt megkell gondolnunk, hogy a város napról-napra szaporodó és elkerülhetetlen kiadásait csak úgy ellensúlyozhatjuk, ha egymással kezét fogva, egymás véleményét és nézetét meghallgatva és megbecsülve a közjövödelmek fokozására fektetjük minden tehetségünket. Haladásunkban nem állhatunk meg és a megkezdett uton előre kell törnünk, mert ezt kívánja városunk emelkedése és polgártársainak okos körültekintéssel megépített jóléte.

Debreczen sz. kir. város 1906. évi házipénztári zárószámadásának bevételi rovata.

Hátralék az 1905. évről	489,211 K 21 f.
1906. évi előírás	2.670,558 K 28 f.
Lerovás	6.633,477 K 96 f.

Debreczen sz. kir. város házipénztári zárószámadásának kiadási rovata 1906. évről.

Hátralék az 1905. évről	19,388 K 24 f.
1906. évi előírás	2.493,721 K 44 f.
Lerovás	2.479,802 K 92 f.

Debreczen sz. kir. város 1907. évi költség-előirányzatának összesítése az 1907. évi költségvetésben látható.

Debreczen sz. kir. város törzsménésbeli lovai 1906-ban.

k o r a	i v a r a			Összesen
	kanca	mén	herélt	
4-ed fü 1903. évi ellés ...	14	13	7	34
3-ad " 1904. " " ...	6	13	—	19
Tavalyi 1905. " " ...	25	8	—	33
Leválasztott 1906. évi ellés	12	22	—	34
Összesen				229

Zab bevétel volt 1906-ban ... 1824 mm.

Zab kiadás " " ... 1634 mm.

Maradvány 190 mm.

Kimutatás Debreczen sz. kir. város lörzsgulyájáról 1906. évben:

k o r a	i v a r a			Összesen
	tehén és tisztó	bika	tinó	
4-ed fü 1903. évi ellés ...	11	8	6	25
3-ad " 1904. " " ...	12	13	11	36
Tavalyi 1905. " " ...	11	10	10	31
Leválasztott 1906. évi ellés	14	17	—	31
Összesen				177

Széna bevétel volt 1906-ban 12,356 mm. és 59 klgr.

Széna kiadás " " 5,141 " " 75 "

Maradvány 7,215 mm. és 34 klgr.

A világitási vállalat.

Az 1906. évben a légszesztermelés 1.787,470 köbméter volt. Az előállítási költségek a következő kimutatásban vannak csoportosítva:

Kiadás:

Fuvartartás	4,230.29 K	1.50%
Gyárfentartás	24,317.74 "	8.30%
Uticalámpák fentartása ...	12,942.49 "	4.40%
Tisztviselők fizetése ...	14,960.— "	5.—%
Üzleti költségek	10,186.76 "	3.45%
Kamatok	4,908.18 "	1.65%
Engedmények nagyfogyasz- tóknak	3,788.56 "	1.30%
Behajthatatlan követelések	561.50 "	0.20%
Munkabérek a gyártásnál ...	13,034.77 "	4.50%
Köszén	174,112.42 "	58.60%
Pirszén a kemencék fűtéséhez	32,589.— "	11.10%
Összesen	295,631.71 K	100%

1 köbméterre 16.607 fillér.

	<i>Bevétel:</i>	
Pirszénből	93,749.22 K	31.60%
Kátrányból	15,443.89 „	5.25%
	Összesen 109,193.11 K	36.85%

1 köbméterre 6.103 fillér.

Egy köbméter légszesz előállítási költsége: 10.504 fillér.

A légszesz fogyasztás az utcai világításnál, a városi épületeknél, a motoroknál, a fűtésnél, a kulturális közintézeteknél, a színháznál, az államvasutaknál, a dohánygyárnál, magánfogyasztóknál, a világítási vállalatnál és a veszteség rovatnál 1787.470 köbmétert tett ki. Az utcai világításnál a legnagyobb fogyasztás volt január és legkisebb június hónapban; amott 45,237 kbm., emitt 14,621 kbm. Legnagyobb fogyasztás volt a magánosoknál 802,661 kbm.; utána jött az utcai világítás 345,223 kbm., azután a fűtés 108,061 kbm., az államvasutak 100,699 kbm.; legkisebb fogyasztó volt a m. kir. állami dohánygyár 36,773 köbméterrel.

Érdekesnek tartom megjegyezni, hogy míg 1864-ben a gázgyár 180,000 kbm. gázt termelt, 1906-ban a termelés 1.787,420 kbmétert tett ki; az utcavezetékek köbtartalma 305 m³, hossza pedig 51,170 méter.

(Folyt. köv.)

A gazdasági munkásházak.

A törvényhozás a gazdasági munkásházak építésének előmozdítása végett, az 1907. évi 46. törvénycikkben állami támogatást biztosított az ily munkásházak építésére vállalkozó törvényhatóságoknak, községeknek és más jogi személyeknek, nevezetesen fölhatalmazta a földmivvelésügyi minisztert, hogy gazdasági munkásházak építése esetén az államkincstár költségére díjtalanul eszközölhesse a szükséges fölméréseket, elkészíthetesse a fölosztási vázlatokat, terveket, szerződések és egyéb okmányok terveit, továbbá kötelezettséget vállalhasson a törvényhatóságok és községek irányában a munkások helyett és javára a vételár, vagy a kölcsön után járó évi tőke és kamattörlesztési részletek meghatározott hányadának 100 féléven át, illetőleg az évi bérösszeg meghatározott hányadának 30 éven át való fizetésére. A népjólétet szolgáló törvény ez évi augusztusban életbelépett s a földmivvelésügyi miniszter most küldte meg a törvényhatóságoknak a törvény végrehajtása dolgában kiadott rendeletét, mely részletesen szabályozza a törvényben biztosított állami kedvezmények kieszközlésénél való eljárást. A miniszter kísérelésében utasítja a törvényhatóságokat, hogy miután az új törvénynek minél szélesebb körben való megismerése nagyon kívánatos, küldjék meg a törvényt és a végrehajtásáról szóló rendeletét a vezetésük alatt álló elsőfokú hatóságoknak is.

A végrehajtásról szóló rendelet szerint abban az esetben, ha valamely törvényhatóság, vagy község, állami támogatással gazdasági munkásházakat akar létesíteni, a törvényhatóság első tisztviselőjének a földmivvelésügyi miniszter megbízottjának kiküldését kell kérni, avégből, hogy ez a szükséges tájékoztatókat és utbaigazításokat megadja. A miniszter azután a kiküldött által beszerzett adatok alapján határoz arról, hogy hajlandó-e a tervezett munkásházépítést állami támogatásban részesíteni s elhatározásáról a törvényhatóság első tisztviselőjét értesíteni. Ily módon a törvényhatóság, vagy község az állami támogatás föltételei felől tájékozódást szerezvén, a törvényhatósági bizottság, vagy a községi képviselőtestület az építéshez szükséges ingatlanok tételéről, eladásáról, vagy kölcsön fölvételéről határoz és azt jogerőre emelkedés után a földmivvelésügyi miniszterhez fölterjeszti. A fölterjesztésben elő kell adni, hogy milyen támogatást kérnek és ki kell mutatni, hogy azok föltételek, amelyekhez a törvény az állami támogatást köti, megvannak, nevezetesen, hogy a kijelölt hely gazdasági munkásházak

építésére alkalmas; az építéshez kizárólag hazai anyagokat használnak; hogy az építkezésnél nem az üzérkedés, hanem csak a közérdek irányadó; a föltételek a munkásokra nézve kedvezők; a munkásoknak váltói kötelezettséget vagy egyetemleges kötelezettséget nem kell vállalniok; a törlesztés 100 félévnél nem hosszabb, de a tartozás a megállapított idő előtt is bármikor, bármily részletben, minden külön díjfizetés nélkül bármikor visszafizethető; s hogy a bérbeadott munkásházakra nézve a tulajdonjogot az évi bérösszegnek legalább harminc éven át való fizetése által megszerezhetik és a bérviszonyt a munkás özvegye és leszármazói az eredeti föltételek mellett föntarthatják; hogy legalább tíz munkásház építéséről van szó; hogy az érdekelt gazdasági munkások magyar állampolgárok.

Ha ezek a föltételek igazolva vannak, a földmivvelésügyi miniszter azok alapján dönt az állami támogatás megadása es annak mértéke felől, esetleg megbízottját újabb szemlére utasítja. Oly munkásházak, melyekben több családnak kellene lakni állami támogatásban nem részesíthetők. Azt, hogy azok a munkások, akik részére a törvényhatóság vagy község munkásházakat akar építtetni, mily föltételeket igazoljanak, a törvényhatóságok és községek maguk állapítják meg. Ha a gazdasági munkások közvetlenül fordulnak a földmivvelésügyi miniszterhez állami támogatásért, a miniszter kérésüket a törvényhatósághoz küldi tárgyalás végett és ha sem a törvényhatóság, sem a község nem hajlandók a munkásházak építése végett az eljárást megindítani, az erre vonatkozó közgyűlési és képviselőtestületi határozat vétele után a munkások a földmivvelésügyi minisztertől megbízottjának kiküldését kérhetik s ha a kiküldött a tervezett munkásházak támogatását szükségesnek látja s az állami támogatás föltételei nyilvánvalóan megvannak a miniszter a törvényhatóságot, illetőleg a községet a munkásházak létesítésére fölszólítja. Ha azután a törvényhatóság és község a miniszter fölszólításának megfelelni nem hajlandók: akkor a miniszter a törvényben megállapított állami kedvezményeket a munkásházak létesítésére hajlandó más jogi személyeknek államsegítség iránt való kérésének megbírálásánál ugyanazok a szabályok irányadók, mint a törvényhatóság vagy község hasonló kérésének tárgyalásánál.

Az 1901-től állami támogatással létesített munkásházak fölemelt ideiglenes adómentességéért a kérést a pénzügyigazgatósághoz 1908 augusztus 20-ig kell beadni. Ellenben az ujonnan állami támogatással építendő házakra az ideiglenes adómentességért az építés befejezésétől hat hét alatt, de mindenestre a használatba vétel előtt kell folyamodni. A munkásházak építésénél fölhasználandó építési anyagokra a törvény által az államvasutakon biztosított szállítási kedvezményekben a végrehajtási rendelet szerint, a kőanyag, vályog, kavics, homok, téglá, mész, cement, gipsz, vasszerkezetek, épületfa, deszka, lécs, üveg, fedőanyag, vízvezetési és egyéb csövek fognak részesülni. A kedvezésért legalább is négy héttel a szállítás megkezdése előtt a földmivvelésügyi miniszter útján a kereskedelemügyi miniszterhez kell folyamodni. A gazdasági munkásházak létesítése céljából ingatlanok szerzésére, kölcsönök fölvételére vonatkozó jogügyletek, a kölcsönök bekebelezésére és kitörlésére, a tulajdonjog bekebelezésére vonatkozó beadványok és azok mellékletei (beleértve a telekkönyvi kivonatokat is) bélyeg- és illetékmentesek, ugyancsak a törvényhatóság, vagy község és a gazdasági munkás között létrejött jogügyletek is, vagyis a törvényhozás a gazdasági munkásházak építéséből eredő összes beadványokra s okiratokra teljes bélyeg- és illetékmentességet adott. Az ideiglenes adómentességet a törvény a munkásházakra 20 évre emelte föl, mely idő alatt a munkásházak után törvényhat. és közs. adót sem kell fizetni.

Városi közgyűlés.

— Október 24. —

Délután három órakor nyitotta meg Weszprémy Zoltán főispán a közgyűlést. Bejelentette, hogy a mai közgyűlés megtartását még a szeptemberi közgyűlés határozta el.

A közgyűlés első tárgya az Ispotályi telkek felett megtartott árverés eredményéről való beszámolás volt, amit Vecsey Imre főjegyző terjesztett elő. A közgyűlés tudomásul vette az előterjesztést.

Ezután a névszerinti szavazást ejtették meg első ízben, hogy a város megveszi a Szathmári örökösök József kir. herceg-utcai 46., a Diószeghi János és neje Késes-utca 70. és özv. Cseglédy Józsefnének Csegléd-utca 11. sz. alatti házas telkeit, amelyekre utcanyitás és városrendezés szempontjából szükség van. A vételt a közgyűlés elhatározta.

A múlt évi zárszámadás.

Áttérve az 1906. évi zárszámadás tárgyalására, Vecsey Imre előadó javasolta, hogy a városi házipénztár és az általa kezelt alapoknak, a világitási- és könyvnyomda-vállalatoknak 1906. évi zárszámadását fogadják el általánosságban. A közgyűlés általánosságban, minden hozzászólás nélkül elfogadta a zárszámadást.

A világitási vállalat üzleti nyereségéből jutalékra 15,862, a házipénztárnak 40,000, a tartalék alapra 5000, az értékesítési alapra 97,000 koronát javasol a tanács megszavaztatni. A javaslatot hozzászólás nélkül elfogadták, úgy szintén a nyomda-vállalat zárszámadását és a felügyelő-bizottságnak a tiszta 31,000 korona nyereség felosztására vonatkozó javaslatát is.

Ezután rátértek a házipénztár és az általa kezelt alapok múlt évi zárószámadásának tárgyalására. A felügyelő-bizottság javaslatát fogadták el.

Mikor zárják le a városi pénztárt?

Nagyobb vita kerekedett azon indítvány felett, hogy a városi pénztárt december 31-én okvetlenül lezárják. A tanács javasolja, hogy csak annyiban zárják le 31-én a pénztárt, amennyiben lehetséges. Ezzel szemben a felügyelő-bizottság fentartja indítványát, hogy december 31-én lezárják a város pénztárát.

Márton Imre ragaszkodik a felügyelő-bizottság javaslatához.

Magoss György dr. tiszti főügyész ragaszkodik a tanács indítványához. Felhossa, hogy a város sok bérlője nem fizet pontosan 31-én, hanem a következő évnegyedben fizetnek nagyrészt.

Márton Imre fentartja a felügyelő bizottság javaslatát.

Kövendi Domokos csatlakozik a főügyész indítványához, lehetetlennek tartja a számadás lezárását december 31-én.

Király Gyula tanácsnok is e mellett érvel.

Weszprémy Zoltán főispán felhossa, hogy a vármegyénél sem zárják le a számadásokat év végén, hanem némi haladékol adnak a számvevőségeknek.

Komlóssy Arthur és Balkányi Miklós dr. a tanács javaslata mellett foglalnak állást.

Tüdős János dr. közvetítő indítványt tesz, nevezetesen, hogy a pénztár és az évi pénztári kezelés minden december 31-én, az évi zárszámadás pedig az év végén lezárandók legyenek.

Márton Imre azt javasolja, hogy az évi számadás december 31-én való lezárhatása végett a pénztár is december 31-én zárandó le.

Kardos László előadja, hogy a felügyelő-bizottság javaslatát el lehet fogadni, de ajánlja, hogy az 1907. évre még adjanak 15 napi haladékol a számvevőségeknek.

Ifj. Schwarcz Vilmos pártolja a felügyelő-bizottság indítványát, amelyet olyanképpen módosít, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a házipénztár pénztárát dec. 31-én zárják le.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja ifj. Schwarcz Vilmos indítványát.

Vecsey Imre előadó ezután a felügyelő bizottság több módosító indítványát terjeszti elő.

Fentartják a forgótőkét.

Nagyobb vitára adott alkalmat a felügyelő-bizottság azon javaslata, hogy a gazdasági forgótőkét töröljék el.

A tanács fentartandónak ajánlja a gazdasági forgó tőkét, mivel ez által elejét lehet venni annak, hogy egyes tisztviselők nagyobb pénzkezeléssel legyenek megterhelve.

Márton Imre amellet foglal állást, hogy a gazdasági forgó tőkét töröljék el, mivel ebben semmi rációt nem lát.

Vecsey Imre főjegyző védelmezi a tanács álláspontját. Előadja, hogy a pénzkezelés könnyítésére és az esetleges időközi pénzszükségletek fedezésére szolgál a forgó tőke intézménye.

Ha helyett valami helyesebb rendszert ajánl valaki, a tanács hajlandó elfogadni. Előadja a tanács javaslatát, mely szerint a forgó tőkét fen kell tartani.

Juhász Ignác szerint a forgó tőke csak fikció, el kell törölni azt.

Vecsey Imre magyarázza mire való a forgó tőke. Nevezetesen a közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, hogy a forgó tőke összegéig, jelenleg 50 ezer korona erejéig hitelt nyithasson a tisztviselőinek.

Márton Imre közvetítő indítványt tesz, mely szerint mondja ki a közgyűlés, hogy a gazdasági forgó tőkét, mint alapítványt megszüntetik, de mint könyvelési címet megtartják.

A közgyűlés Márton Imre indítványát elfogadja.

Vecsey előadó ezután a zárszámadás többi tételeit olvassa, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogad.

Eddig az alapítványi tőkéket külön-külön kezelték. Márton Imre az alapítványi tőkék együttes kezelését javasolja, mert így külön gyümölcsöt az egyik 6, a másik 5, a harmadik 4 százalékol jövedelmez.

A közgyűlés elfogadta az indítványt.

Majd Juhász Ignác indítványára a zárszámadást részleteiben is elfogadta a közgyűlés.

A közgyűlés a zárszámadásra vonatkozó mérleget is elfogadja és a felmentést megadja.

Vecsey Imre előadja, hogy a szervezeti szabályrendeletet nem lehetett még elkészíteni és javasolja, hogy a szabályrendelet tárgyalását ve-

gyék le napirendről. A közgyűlés hozzájárul a javaslatához.

Ezután előterjeszté az 1908. évi költségvetést és kéri, hogy a közgyűlés általánosságban fogadja el.

Debreczen város fejlődéséért.

A részletes vita előtt Freund Jenő dr. szólalt fel. Sajnálattal tapasztalja, hogy a 3 és fél milliós költségvetés dacára sincs egészséges városi politika. Nem lát semmi törekvést arra, hogy Debreczent más nagy vidéki városok példája szerint fejleszteni, szépíteni, modernné tenni akarnák.

Hivatkozik Szeged, Kecskemét, Nagyvárad példájára, mely városok óriási léptekkel haladnak előre s Debreczen még mindig ott tart, hogy még mindig oly mult századbeli közlekedési eszköze van, mint a kisvasut, mely a különböző városokból kiselejtezt kocsijával benyolítja le a forgalmat, de azt is minden menetrend betartása nélkül, felháborító mellőzéssel a város közönsége érdekeinek. Utal továbbá más hiányokra is, melyeknek megszüntetését kívánja.

Kovács József polgármester reflektál Freund Jenő felszólalására. Csodálkozik, hogy a felszólaló programot kér a várostól éppen most, mikor annyi nagyfontosságú és jelentőségű terv megvalósításán dolgozik a város, mint a villamos világítás, a csatornázás, vízvezeték stb. ügyek. Azt hiszi, hogy ezeknél szebb programot előterjeszteni nem lehet. (Helyeslés.) A kisvasutra vonatkozólag igazat ad Feund dr.-nak, de kijelenti, hogy a tanács igyekezni fog az anomáliák megszüntetésére.

A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul a polgármester válaszát, ami után áttértek a költségvetés részletes tárgyalására.

Egy kis vita kerekedett a városi jéggyár költségvetési tételénél, ahol Vecsey előadó felolvassa a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát a városi jéggyár helytelen vezetésének szanálására vonatkozólag.

Szentesi János kijelenti, hogy a jéggyár, amennyiben lehet, kielégíteni igyekszik a közönség kívánalmait.

Freund Jenő dr. fentartja, hogy a jéggyár ellen jogosak a panaszok.

A színház.

A költségvetés további tárgyalása során Révi Nándor dr. az iránt szólal fel, hogy a városnak nincs semmi oka ma már arra, hogy a színház fentartásához oly jelentékeny szubvencióval hozzájáruljon. Javasolja, hogy amit lehet, töröljenek ez összegből, de ennek ellenében emeljék fel a jegyek árát úgy, hogy az igazgató anyagilag megse szenvedjen megrövidülést, de a város költségvetése is megszabaduljon e jelentékeny tehertől.

Oláh Károly szívesen hozzájárul a felvetett tervhez, de kijeleni, hogy amíg a jelenlegi igazgatóval kötött szerződés fennáll, addig nem lehet szó erről. Majd, ha lejár a szerződés, akkor lehet

lépéseket tenni, amint hogy a tanácsnak szándékában is van, a tekintetben, hogy a szubvenció terhétől részben vagy egészben megszabaduljon a város.

Komlóssy Arthur szerint a kérdés sokkal közelebb van a megvalósuláshoz, mintsem gondolnánk, mivel a mostani igazgatónak a színügyi bizottság fölmondta a bérletet, de a városi tanács ellenkező határozatot hozott s így valószínű felebezés folytán a közgyűlés elé kerül az ügy s azon esetben, ha a közgyűlés fölmondja bérletet, alkalma lesz a városnak új szerződést csinálni.

Oláh Károly kijelenti, hogy ez a kérdés nem tartozik most a közgyűlés elé.

A gázgyár.

A költségvetésnek a gázgyárra vonatkozó tételénél Debreczeni Jenő gázgyári igazgató az iránt szólal fel, hogy a gázgyár terhére megállapított 40 ezer korona újabb jövedelmet töröljék.

Márton Imre azt látja, hogy a gázgyár, melyet biztos kézzel vezet az igazgató, már megbirja ezt a költséget.

A közgyűlés elfogadja a költségvetés 40 ezer koronás tételét, mellyel a gázgyárat terhelik meg.

Ezután röviden letárgyalták a költségvetés többi tételét.

18 százalékos pótdadó.

Vecsey Imre előadó előterjeszti a községi pótdóra megállapított százalékos tételt, melyet a tanács és a felügyelő bizottság 20 százalékosban, a jog- és pénzügyi bizottság 13 százalékosban ajánl megállapítani.

Márton Imre kijelenti, hogy számot vet azzal a szükséggel, amelyben a polgárság szenved. De kijelenti, hogy kevesebb pótdadót nem lehet előirányozni, mint amennyi valóban szükséges. Így is apadás van a pótdadóban, tavaly 21 volt és most 18 százalékos javasol.

Komlóssy Arthur nem fogadja el a 18 százalékos tételt, kijelenti, ha lejjebb akarják szállítani a pótdadót, hasznosítsák a Hortobágyot. 15 százalékos tételt ajánl.

Majd Márton Imre, Stégmüller Árpád és Juhász Ignác hozzászólásai után a közgyűlés elhatározza, hogy a pótdadót 18 százalékosban állapítja meg az 1908. évre.

A közgyűlés vége.

Ezek után a tárgysorozat következő pontjaira tért át a megcsappant közgyűlés.

Tóth Emil dr. előadja, hogy Gyöngyösi Viktor színházi festő s társai és Ernst Károly iparvasuti mozdonyvezető folyamondtak, hogy vegyék fel őket a városi nyugdíjintézet kötelekébe. A közgyűlés teljesítette a kérelmet.

Néhány nyugdíjaztatási és segélyadási kérvény elintézése után, Wessprémy Zoltán elnöklő főispán bezárta a közgyűlést.

Csak egy szál virágot.

— A tüdőbetegek érdekében. —

Népünket a kivándorlás és a tüdővész pusztítja...

Amazok javarészből elvesznek a hazára, az idegenből nem térnek vissza, emezek pedig fáradtan járnak a halál útján és legtöbbször közülük virágjukban, éltek legszebb szakában hervadnak el és omlanak össze. És a tüdővész nemcsak azokat fekteti sirba, akik e bajban szenvednek, hanem átöröklődik nemzedékről-nemzedékre, úgy, hogy egész családok pusztulnak el menthetetlenül.

Az emberszeretet jegyében megszületett József főherceg szanatórium-egyesület az emberiség legszerencsétlenebbjeit, a tüdőbetegeket akarja megmenteni az életnek, a társadalomnak, a munkának, a családnak és a magyar hazának. Népszanatóriumát, melyet az ország jószívu közönségének filléreiből épített, már megnyitotta. Ámde nagy munkájához még nincs meg a kellő anyagi ereje. Az emberszeretet békésgyulai hajlékába nem fér el a sok szerencsétlen, szegénysorsu tüdőbeteg. Emberszerető munkáját tehát folytatni, fejleszteni kívánja az egyesület és éppen azért nem szűnik meg kérni a nagyközönséget, hogy támogassa a megkezdett művet, hogy minél több mentsvára épüljön fel a boldogtalanoknak.

Bübájos keleti mesében olvasom, hogy a Mindenható a teremtés napjaiban sokáig habozott, hogy hova helyezze a szeretet, részvét és könyörület virágát...

Isteni szemével végigtekintett a paradicsom ezerszinű virágkelyheiben... és tovább ment... Az esthajnali csillag esengve kérte ragyogó keblére a hármass virágot; a nap bánatában sötét felhő köpenyt terített magára; a fülemile dala nem csendült meg az napon és a himes pillangó kedvetlenül vont össze csillogó szárnyait...

Az Eufrát nefelejtssel borított partján ült az első emberpár. A világ első és legszebb asszonya átkarolva bámulta az Embert, ki most ébredt a semmiségből... Éva aranyszőke selymes haja ráborult az első ember sötét fürtjeire. Nem szóltak, nem suttoztak a szerelem édes bus nyelvében, hanem hallgattak, mert szerettek...

Isten látva eme főséges képet, megnyitotta szívét és a felkelő nap első sugárainál a hármass virágnak: a szeretet, részvét és könyörületnek magvát beleültette az első emberpár szívébe...

És azóta évezredek multak el... Világok alakultak át másvilágokká; a népek milliói változtak életre-halálra; megifjodott erőben, szellemben a megvénhedt, sok küzdelmet látott föld; vonaglott, majd győzött a Szent Igazság, aszerint, amint jók, vagy rosszak voltak az emberek, minden megváltozott, csak egy virág maradt érintetlenül, egy szent érzés maradt tisztán és üdén az évezredek viharáiban, a szeretet által megszentelt részvét és könyörület virága...

Az emberi lélek azóta kincs gyanánt őrzi a szeretetet, ezt a jó Isten szíve közepéből kapott virágot... Ez az édes, kimondhatatlanul boldog érzés hű maradt az emberhez az idők folyamán.

A világ nagy és megnevezhetlen bünei felett már régen suhogott volna az Isten ostora és talán a föld is megnyílt volna alattunk a bűnök terhe alatt, ha a könyörülő szeretet nem ellensúlyozza a népek nagy tévedéseit. A szeretet mentette meg a világot és éppen azért rendületlen konfessziója hitemnek, hogy míg e hármass erény gyökerének egyetlen szála meg lesz az emberi szívben, nem lesz sötét a földi élet sohasem.

Ezen szeretet nevében fordulunk városunk minden emberséges munkában résztvevő közönségének szívéhez a közelgő halottak napja alkalmából... Abból a virágcsokorból, melyet elhalt szeretetteik sirjára tesznek, juttassanak egy szálat a tüdőbetegeknek... A fillérek megnövednek és az emberiség eme legnagyobb réme, mely legutóbb a szinmagyar vidék halálos ellensége, — rettenetes útjában meggyöngül...

Morituri vos salutant! A halál útján járó szerencsétlen tüdőbetegek kérnek benneteket e csekély áldozatra. Ne engedjétek őket elveszni, hanem a megemlékezés ünnepén, midőn virágot visztek a néma köztársaság csöndes lakóinak, adakozzatok néhány fillért azoknak is, kiket az egyesített emberszeretet még megmenthet az életnek és hazának...

Csak néhány fillért... Csak egy szál virágot!

Morituri vos salutant!

Koncz Ákos.

Hirek.

— Gyümölcs-kiállítás. A debreczeni gazdasági egyesület hivatalos helyiségében (Piac-u. 61. sz. Fischer ház félemelet) alma-kiállítás látható belépti-díj nélkül reggel 9—12. és délután 3—5 óra közt. A kiállítás célja, hogy Debreczen közönsége a nagyban való termelés fejlesztése végett a különböző almafajokat megismerje. Ezen kecskeméti fajokból oltógalyak is szerezhethők be. Felhívjuk érdeklődő közönségünket ezen kiállítás megtekintésére.

14,862.

1907.

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

Hirdetés.

A Pac- és Haláp erdőségeken gyakorolható makkoltatás tárgyában.

A város tulajdonát képező Pac- és Haláp erdőségeken termelt makknak értékesítése rendeltetvén el, értesítettik a jószágtartó gazdaközönség, hogy sertéseit és juhait, — két darab juhot és két darab idej malacot véve egy számos darabnak — darabonként egy korona makkoltatási díjnak előleges lefizetése mellett, ezen erdőségekre behajthatja és ott az előírt feltételek mellett 1908. évi március hó első napjáig járathatja.

Jelentkezni lehet a mezőrendőr kapitányságnál, ahol a makkoltatási díj befizetendő.

Figyelmeztetnek az illető kaszáló birtokosok, hogy a díjakat úgy sertéseik, mint juhaik után ők is kötelesek megfizetni, különben, ha jószágaik kaszálójuk területén kívül találtnak, mezőrendőri kihágás miatt felelősségre vonatni és büntettetni fognak.

Kelt Debreczen szab. kir. város Tanácsának 1907. évi október hó 14. napján tartott üléséből.

Városi Tanács.

15,012
1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a debreczeni 5016. sz. tjkvben A/1 rsz. 2518 hrsz. alatt felvett Tizenháromváros-utcai 18. sorsz. házastelek a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek 231/12,735—1905. bkgy. sz. s a m. kir. belügyminiszter által 122,891/II—b.—1905. sz. alatt jóváhagyott határozata alapján nyilvános árverésen eladni fog; 2. ugyan-csak Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező a debreczeni 9216. sz. tjkvben A+198, 199, 200. sorsz. s 5652/6—1/a, 5652/a—2 s 5652/a—1 hrsz. alatt foglalt 575□-öl területű ingatlan (Homokkert) a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek 301/15,738—1905 bkgy. sz. s a m. kir. belügyminiszter ur által 4474/II—b. 1906. sz. alatt jóváhagyott határozat alapján f. 1907. évi november 5-én délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október 17.

A városi Tanács.

15,443.
1907. sz.

Árverési hirdetmény.

A városi Tanács a város tulajdonát képező ugy-nevezett Hatvan-utcai tilalmast, mely 103 hold 1555 négyszög öl területű föld az 1908. évi október 1-től 1014 október 1-ig terjedő hat évre; továbbá a

Rickl Gizella-féle 11 hold 496 négyszög öl majorsági föld; Szikszai-féle 1 hold 1499 négyszög öl és a Vásári-féle 2 hold 478 négyszög öl területű majorsági földeket 1908. évi október hó 1-től 1911 október hó 1-ig terjedő 3 évre; a

Bika-, Koncz- és Farkas-féle házak utáni együtt 35 hold 800 négyszög öl földet 1908. évi október 1-től 1911 okt. 1-ig terjedő 3 évre;

a Komlóskerti 26 nyilas és 4 négyszög öl földet és az ehez csatolt, régen szováti utrészt képezett 1 hold 1017 négyszög ölnyi földterületet 1908 október 1-től 1914. évi október 1-ig terjedő hat évre nyilvános árverésen hasznóbérbe fogja kiadni.

Az árverés f. 1907. évi november hó 5-én d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor a városháza nagy tanácstermében tartatik meg.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október hó 17-én.

A városi Tanács.

15,135.
1907.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező ugy-nevezett Tóth házutáni 200 négysz. öl területű kert, továbbá a Komlóskerti 1 nyilas 1020 négysz. öl területű, a városi szegényházzal szemben fekvő Tócsóskert melletti 44 hold; a Baranyi-féle házutáni 22 hold 864 négysz. öl területű ondódi; a Hegedüs-féle 2 hold 1545 négysz. öl majorsági; az ugynevezett

Posta-féle 35 hold; a város és a Hatvan-utcai temető közti 2 hold 1190 négysz. öl területű továbbá a Gilányi laktanya nyugati oldala és a Boldogfalvai kert között fekvő 5 hold és végre a Simonffy-utcai 1. sz. bérház-utáni 7 hold 489 négysz. öl területű Ondódi, Debreczen város tulajdonát képező földek a városháza nagy tanácstermében f. 1907. évi november hó 5-én megtartandó nyilvános árverésen a legtöbb bérösszeget ígérőnek hasznóbérbe adatnak.

Árverelni szándékozók által az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október hó 17.

A városi Tanács.

15,459.
1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhirrét teszi, hogy a város tulajdonát képező: 1. u. n. Tóth-ház utáni 19 hold 1310 □-öl ondódi föld; 2. A szikigyakori 388 hold föld a Csukás csap-székkal együtt az 1907 november hó 5-ének d. e. 9 órájára kitűzött s a városház nagytanácstermében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fognak. Az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október hó 22-én.

A városi tanács.

14,373.
1907. sz.

Árverési hirdetmény.

A városi Tanács a Debreczen sz. kir. városi nyugdíj-alap tulajdonát képező, a debreczeni 8088. sz. tjkvben A + 3—10. sorszám alatt foglalt Fried Lajos-féle 76 h. 1098 □-öl területű új osztású földet 1908 október 1-től 1911. évi október 1-éig terjedő három évre a 13,667—1907. számú tanácsi határozat alapján, 1907. évi november 5-ik napján a városháza nagytanácstermében megtartandó nyilvános árverésen hasznóbérbe fogja kiadni.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október hó 22-én.

A városi tanács.

15,014.
1907.

Árverési hirdetmény.

A városi Tanács a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Morgó-u. 7. és Könyök-u. 10 sorsz. 46—30 négyszög öl területű telket, a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek kormányhatóságilag jóváhagyott 174/9188—1907. sz. határozata alapján nyilvános árverésen eladni fogja.

Az árverés 1907 november hó 5-ik napján d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor a városháza nagy tanácstermében fog megtartatni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos óra alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1907 október hó 17.

A városi Tanács.